

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 5. Vtrum hoc Sacramentum sit necessarium ad salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

biles, iuxta illud Proverb. 5. v. 22. Iniquitates suas capiunt impium, & funibus peccatorum suorum constringuntur. Itaq; ab his vinculis proprie debemus solui & absolui. Accedit, quod tota Ecclesia hac forma vtatur, Ego te absoluo, & cetera: quæ forma maxime consentanea est verbis Domini Matth. 16. & 18. *Quæcumque solueritis super terram: in quibus verbis nulla est Catachresis.*

22
Opinio D. Thomæ.
Tertia sententia est D. Thomæ hoc loco, qui dicit sensum esse, *Impendo tibi Sacramentum absolutionis: quod Caietanus exponit, Ego te sacramentaliter absoluo.*

Nauarri sententia, & optima.
Quarta sententia est: sensum esse, *Quantum est ex vi sacramenti, absoluo te à peccatis tuis.* Ita Nauarrus de Pœnitentia d. 6. cap. 1. Dominicus Soto in hunc art. Petrus Soto lectione 4. de Confessione, & alij. Quæ expositio sine dubio est optima: nam sic veritas huius formæ saluatur in proprio sensu, siue peccata sint ante condonata, siue non: Simili modo intelligi possunt formæ Baptismi & Confirmationis.

Vtiliter ab eodem peccato sepius absolui mur.
Addendum tamen est; quamdiu manet aliqua obligatio pœnæ, censeri aliquid peccati remanere; quia manet in suo proximo effectu; quod fit, vt homo de eodem peccato possit amplius, & amplius absolui. Nā primò absolui potest à culpa, & pœna æterna. Secundò, à magna parte pœnæ temporalis restantis. Tertio, à reliqua parte. Vnde Propheta Psalmo 50. v. 4. orat, *Amplius laua me Domine &c.* cum tamen culpa iam esset remissa. Quarto, etiam si peccatum omnino sit remissum secundum culpam & pœnam, potest tamen iterum remitti, & rursum homo ab eo absolui ex parte Dei, & virtute Sacramenti. Nam potest se homo propter peccata præterita iam condonata rursus accusare, & tanquam ex se reum coram Deo sistere; sicque rursus donari gratiâ, quâ ab iisdem peccatis mundetur & absoluat. Et hoc modo videtur rogare Propheta, *Amplius laua me Domine, & delicta iuuentutis meæ ne memineris:* non enim pœnam dumtaxat condonari cupit, sed etiam culpam & maculam abstergeri.

Soluitur obiectio.
Dices: Ille verè non est ligatus peccatis, nec immundus: ergo non potest verè absolui, nec mundari.

Respondeo Negando Consequentiam: Sufficit enim, aliquando fuisse ligatum, & immundū; & vt se rursus propter illa peccata, tamquam ex se reum, & immundum, coram Deo constituat. Tunc enim potest rursus solui illis vinculis, quæ antè fuerunt, quantum est ex parte Dei & virtute Sacramenti: nam vi Sacramenti datur noua gratia illorum peccatorū deletiua. Sicut enim donatio eiusdem rei sepius fieri potest, si per illam donatione semper aliquid noui obtineatur, quo res donata perfectius possideatur; vt patet in donatione, quâ datur Spiritus sanctus: ita remissio eiusdem criminis sepius efficaciter fieri potest, si per illam noua gratia obtineatur ad illius criminis perfectiorem abolitionem, præsertim quando homo rursus de illo se accusat, & se reū constituit.

DVBIVM II.

Vtrum verbis, Absolutionis possit addi aliqua conditio?

23
R Espondeo & Dico Primò; Nunquam licere addere conditionem de futuro, vel quæ tali

conditioni equipolleat; vt *Absoluo te si resistes. Si Deus videt te resistiturum.* Ratio est; quia Sacramentorum effectus non possunt suspendi posito Sacramento, nam operantur tunc in modū causæ naturalis. Cuius vlterior ratio est, quia Sacramenta nouæ legis sunt instituta, vt sint signa efficacia gratiæ præsentis, dum applicantur; ac proinde contra illorum naturam & institutionem est, velle eorum effectum in futurum suspendere.

Dico Secundò; Interdum ex causa licet addere conditionem de præterito, vel præsentis: Ratio est, quia hæc conditio, si sit in re, non suspendit effectum; si non sit in re, non est intentio Sacramenti, ac proinde vitatur sacrilegium. Exempli gratia: Si aliquis subito moribundus dederit solium signa contritionis, potest absolui sub conditione tacita, *si est capax.* Sic si dubitas, an peccatorem absolueris, nec possis dubium tollere, potes absolueri sub conditione tacita, *Absoluo te, si non es absolutus.*

Non potest addi conditio de futuro.

Sed de præterito vel præterito.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Impositio manuum Sacerdotis sit necessaria?

24
R Esponderetur, Non esse necessariam: nusquam enim Dominus, vbi loquitur de potestate clauum, meminit impositionis manuum. Ratio est, quia ad proferendam sententiam iudicariam non est vlla manuum impositio necessaria: atqui hoc Sacramentum confertur per modum sententiæ iudicariæ: ergo.

24

Hæc sententia est contra quemdam Doctorem antiquum, qui asserbat illam esse necessariam ad Sacramenti substantiam: contra quem disputat D. Thomas Opusculo 22. cap. 4. Argumenta eius refert hîc, & dissoluit. Adde: Non solum non esse necessariam, sed nec expedientem, præsertim circa feminas. Similiter, inquit Sotus, nec eleuatio manuum necessaria est, quamuis hæc magis sit vilitata.

Manuum impositio nec necessaria, nec expediens.

Dices; Cur ergo ab Augustino hoc Sacramentū vocatur *Impositio manus?* vt lib. 3. de Baptismo contra Donatistas cap. 20. *Manus* (inquit) *impositio non sicut Baptismus repeti non potest:* & lib. 5. de Baptismo cap. 20. *Quomodo* (inquit) *exaudit hominidam deprecantem vel super aquam baptismi, vel super oleum, vel super Eucharistiam, vel supra capita eorum, quibus manus imponitur.* Vbi per manus impositionem intelligere videtur Sacramentum Ordinis & Pœnitentiæ: & cap. 23. *Manus ab hæresi redeunti propterea imponitur, ne extra omnem culpam fuisse videatur.*

25

Respondeo; Rem interdum accipere nomen à circumstantia extrinseca, quæ nullo modo est necessaria: Sicut sacrificium Eucharistiæ vocatur *Missa* à dimissione populi: & ipsa Eucharistia vocatur *Synaxis* à populi congregatione & conuentu.

Cut tamet ab ea hoc sacramentū dicatur *Manus impositio.*

ARTICVLVS V.

Vtrum hoc Sacramentum sit necessarium ad salutem?

26
R Esponderetur. In noua lege necessarium ad salutem omnibus post Baptismum lapsis in peccatum

Lapis post baptismum in mortale, est necessarium, saltem in veros peccatum mortiferum. Patet hoc ex Concilio Tridentino sess. 14. can. 1. 6. 7. Et colligitur Ioani 20. vbi Dominus dedit Apostolis potestatem remittendi peccata per Sacramentum Penitentiae, & retinendi negata absolutione: ergo non potest quis à peccato post Baptismum commisso liberari, nisi per Sacerdotis absolutionem. Ratio est: quia nemo potest iustificari sine merito Passionis Christi: atqui hoc in noua lege non applicatur nobis, nisi per aliquod Sacramentum, seu symbolum externum, vel certe non sine eius voto: idque partim, vt facilius iustificaremur, partim vt beneficium nostrae redemptionis in peccatorum expiatione expressius agnosceremus & testaremur.

Quando, & quale votum sciat.

Dixi, vel non sine eius voto: Quia Sacramentum seipsa adhibitum non semper est necessarium ad iustificationem: sed tunc duntaxat, quando adest copia confessoris, & praecipuum vtget alijs temporibus votum sufficit, & quidem implicitum inclusum in contritione. Sicut enim contritio includit propositum seruandi omnia mandata, ita etiam includit propositum vtendi illis praesidijs, quae Dominus ad delendum peccata instituit. Explicitem autem votum non est absolute necessarium. Et ratio est: quia vera contritio per se sufficiens est absque alio actu ad hominem iustificandum, sicut sufficiens erat in lege naturae & veteri: nam per Sacramentorum institutionem nihil est eius virtuti detractum: quare non requirit aliquem actum sibi coniunctum, qui iure naturae non est necessarius. Confirmatur: quia hoc expressum propositum confitendi non iustificat; solum enim requiritur propter opus externum iustificans: ergo quando non est opportunitas operis externi, non est hoc expressum propositum necessarium, sed ipsa contritio iustificat. Supposita tamen huius Sacramenti institutione, & diuino mandato de eius vsu, in contritione includitur votum seu propositum huius Sacramenti, sicut & aliorum praecipuum seruandorum; quod propositum sic inclusum sufficit, sicut supra de Baptismo dictum est.

ARTICVLVS VI. & VII.

Vtrum Penitentia sit secunda tabula post naufragium? & Vtrum hoc Sacramentum fuerit conuenienter in lege noua institutum?

AD vtrumque respondetur Affirmatiue. De Sexto art. vide D. Thomam.

Quod autem Sacramentum hoc sit conuenienter in lege noua institutum: Probatum Primò, Ex parte Christi, qui instituit, qui est sapientissimus, vt pote Dei Sapia. Secundo, Ex parte nouae legis, & temporis gratiae; cuius remedia debebant esse & facilia, & certa, & copiosa utilitatis: tale autem remedium est hoc Sacramentum. Facile enim est confiteri sua peccata, nec possumus esse humano more certiores remissionis peccatorum, quam per hoc Sacramentum, quod ex opere operato sanctificat. Denique non potest non esse vtilissimum, in quo tot virtutum, vt fidei, spei, hu-

militatis, & penitentiae actus obeuntur, & dantur remedia contra futura peccata. Tertio ex parte Ecclesiae, in qua oportebat esse potestatem remittendi peccata ad meliorem eius gubernationem, & ne plerique in desperationem inciderent.

DVBIVM I.

Vbi, & quando hoc Sacramentum sit institutum?

Respondeo esse institutum Ioannis 20. v. 23. post resurrectionem; vbi Dominus insufflans ait, Accipite Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata, remittantur eis; quorum retinueritis, retenta sunt. Ita docet Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 1. & can. 3. Ex alijs autem Scripturae locis non ita euidenter conuincitur: nam Matth. 16. v. 13. quando dicitur Petro, Et tibi dabo claves regni caelorum: & Matth. 18. v. 18. vbi omnibus Apostolis dicitur, Quaecumque ligaueritis super terram, erunt ligatae & in caelis &c. generatim quidem promittitur hoc Sacramentum, non tamen datur vel instituitur.

Institutum est Ioan. 20. post resurrectionem.

Nec obstat illud Matth. 4. v. 17. Penitentiam agite, appropinquauit enim regnum caelorum: & Lucae ultimo, Oportebat Christum pati, & resurgere a mortuis, praedicari in nomine eius penitentiam in omnes gentes: non enim est ibi sermo de Sacramento Penitentiae, sed de actu virtutis Penitentiae, qui omni tempore fuit necessarius ad remissionem peccati: nam est iuris naturalis, vt inquit D. Thomas; vel potius, iuris supernaturalis, quod tamen ordini gratiae est conaturale, sicut praecipuum fidei, spei, & Charitatis.

Aquis penitentiae fuit semper necessarius ad salutem.

Verum, Quia hic actus penitentiae in nobis erat imperfectus, & raro tantus, quantum esse debebat, vnde pauci à peccato liberati fuissent, Christus qui in noua lege venerat omnia perficere, assumpsit illum in materia Sacramenti, superaddens illi vim Sacramentalem, & verbum absolutionis, quo facilius certius & copiosius sanctificaremur.

Elenctus nunc est in sacramentum.

DVBIVM II.

Vtrum ratio naturalis dicat sine ulla reuelatione, dolorem peccati esse necessarium, & huius doloris esse aliqua edenda signa?

CAietanus affirmat, ratione naturali non cognosci, de peccato praeterito esse dolendum, aut hunc dolorem esse peccati remedium, & valere ad reconciliationem. Similiter existimat, non cognosci, exterius aliquod signum doloris esse prodendum, nisi ob peccatum publicum.

29

Sed profectò contrariū est longè probabilius. Ac Primò, cognosci ratione naturali, dolendum esse de peccato, patet: Quia naturaliter cognoscimus peccatum esse malum contra dictamen recte rationis, atque adeò contra proprium bonum hominis, quod est honestum: ergo esse de eo dolendum. Item naturaliter possumus cognoscere, Deum offendi peccatis: tum quia sunt contra legem rationis, cuius ipsum cognoscimus esse auctorem: tum quia ethnici id cognouerunt, vt patet ex Gorgia Platonis lib. 4. de Republ. Vnde nulla gens est tam barbara, quae iram Deorum placare non nitatur. Secundo, dolorem & vindictam esse remedium

Verior opinio affirmat contra Caietanum.